

Forelsket hyldest

FAKTA

HVAD ER CINEMIRACLE

■ Cinemiracle er et "First Person Experience" filmformat, der blev udviklet midt i 1950'erne. Systemet er en videreudvikling af Cinerama.

■ Tre filmkameraer var forsynet med 35mm film, der tilsammen optog et billedfelt på 146 grader. I biografen gengav tre kinomaskiner hver en tredjedel af det samlede billede.

■ Hver enkelt billede var 6 perforationer højt, i modsætning til almindelig film, der kun er 4 perforationer høj. Billedfrekvensen er 26 billeder pr. sekund. Når de 3 billeder vises på lærredet samtidigt, er det et meget imponerende stort og skarpt billede, der langt overgår hvad almindelig film kan præstere.

■ Lærredet var i eet stykke, i modsætning til Cinerama lærredets lamelopbygning, der skulle tjene til at undgå krydsrefleksioner.

■ Fordi der er tre kameraer, der optager hver sit tredjedel af billedet, benævnes de tre delbilleder A, B og C (Able, Baker og Charlie). B er billedets midterste del, og A og C de to yderste, venstre hhv. højre. Via to spejle, blev A og C optaget spejlvendt. Når billedet skulle vises i biografen, skulle Able og Charlie maskinen "pege" indad, og vises billedet via et spejl, der kaste billedet ud igen til den rigtige del af lærredet.

■ Lyden var 7-kanals; 5 lydkanaler bag lærredet samt en venstre og højre effektkanal. De 7 H-Fi lydkanaler blev afspillet fra en særlig 35mm film med fullcoated magnetlydsbelægning på en separat maskine - en såkaldt dubber.

■ Tilsammen dannede de tre maskiner et 22 x 9 meter stort buet billede.

■ Kinomaskinerne var vandkølede amerikanske Century 35mm maskiner, hvis spoler var over 1 meter i diameter. Hele filmen fyldte 6 spoler film, 3 før pausen, og 3 efter pausen.

■ En 5. 35mm maskine i operatørrummet blev brugt til en proglog i 35mm normalformat.

SKREVET AF THOMAS HAUERSLEV, WWW.BIOGRAFMUSEET.DK

LISA EKDAHL i Skagen 2005. Foto fra bogen

ALLAN OLSEN, sanger og fortæller. 2007. Foto fra bogen

ALEX CAMPBELL er et af de store ikoner fra Skagen Festivalen. Her i slutningen af 70'erne. Foto fra bogen

BØGER

Jørgen Pyndt: "It's Good To See You - Skagen Festival gennem 40 år"

★★★★☆

"JEG INDSER DET umulige i at sammenfatte et kig tilbage i tiden. For der er blevet grædt og grint, råbt og hvisket, spillet og sunget så meget, at der næppe er nogen begyndelse og ingen slutning. Så jeg vil nøjes med at give alle dem, der har gjort disse oplevelser mulige, et stilfærdigt og kærligt klap på skulderen".

Journalisten Jørgen Pyndt - kendt fra senest TV 2 Nord (siden 1998) - virker forpustet efter 100 siders gennemgang af noget nær første tone af første Skagen Visefestival i 1971 til sidste tone af Skagen Festival anno 2009.

Det samme er læseren, forpustet, altså - for udover at have fortællebegejstring (og næsten endnu større begejstring for musikken og musikerne, især udvalgte musikere) har Jørgen Pyndt det helt store overblik, takket være, hvad der må være et righoldigt arkiv af optagelser og optegnelser, programmer, regnskaber, fotografier, avisudklip og meget, meget andet.

I hvert fald lyser det ud fra hver eneste side, at Skagen Visefestival (siden 1988 Skagen Festival) betyder noget helt særligt for Jørgen Pyndt, som da også lægger ud med at erklære bogen for at være "en form for kærlighedserklæring, men jeg har forsøgt at leve op til det gamle ord om, at den, man elsker, tugter man. Erklæringen er ikke ukritisk".

Ikke desto mindre ender kærligheden med at overvinde alt - og kritikken bliver mest klemt diskret ud her og der. Som når et enkelt navn på en enkelt festival virker lidt fejlplaceret - eller en stille undren over, at der aldrig rigtigt kommer ordnede forhold rundt omkring festivalen: Så er det galt, at unge tjener en skilling på at sælge kolde øl på gaden - så er det galt, at festivalgæsterne ikke kan få stillet tørsten på den måde.

Lige så stor begejstring Skagen Festival må vække for det væld af navne, den som regel kan præsentere - lige så meget kan det undre, at der på de in-

dre linjer bliver ved med at være så lidt styr på økonomien, at det år efter år ender med store underskud.

Bogen igennem har Jørgen Pyndt (og hans kilder) flere udmærkede pointer - for eksempel at folkene bag festivalen på den hårde måde har fundet ud af, at festival og by hænger sammen, for det gik ikke an at flytte musikken uden for byen. Men det tog godtnok en del år (og mange penge) at indse!

Henimod slutningen når Jørgen Pyndt også frem til denne konklusion om festival 39 i 2009, at den var "lavmælt og højlydt på én og samme gang, festlig, folkelig og fornøjelig - men også med strejf af det elitære. Festivalen er som sin by!".

Efter 100 siders gennemgang munder bogen ud i musikerhilsner (rørende er Niels Hausgaards afsked med Fisker-Thomas) samt portrætinterview med diverse bagmænd og kvinder, frivillige, gæster, lokale og professionelle iagttagere inden den store gennemgang af alle navne gennem alle årene - i sig selv nok til at afgøre et hvilket som helst væddemål! Ellers står Pyndt stærkest med sin nærmest poetisk smukke indledning "En tur ned af mindernes allé".

Og så trækker det bestemt ikke ned, at der med bogen følger en cd med 20 af de mest markante festivalsange, blandt andre netop kendingsmelodien "It's Good To See You".

Ove Nørhave
ove.noerhave

■ "It's Good To See You - Skagen Festival gennem 40 år"

196 sider, 229 kr. Forlaget Nordkraft

JØRGEN PYNDT interviewer publikum til Stiftstidende efter en Fisker Thomas koncert i Skagen 1977. Foto Grete Dahl

AALBORGHALLENS FORPLADS i januar 1959 op til premieren på "Windjammer".

Arkivfoto Aalborghallen

indrettet som storbiograf. Også her flokkedes folk i begyndelsen. Efter succesen i Aalborg og Herning forventede man, at et fire måneders gæstespil i København ville kunne udligne et eventuelt tab på provinstournéen. Men det gik anderledes. Den tørre og varme sommer i 1959 sendte publikum ud i sommerlandet og til stranden i stedet.

Det var en kostbar affære for alle involverede, og trods mange fantasifulde forsøg lykkedes det ikke at minimere tabene. Men det ændrede ikke noget ved, at det var en mindeværdig oplevelse for alle, der så den.

Jeg selv, der skriver dette, så filmen i Forum som 12-årig, og blev fejet helt overende af oplevelsen. Jeg husker tydeligt den gysende fornemmelse af, at de store bølger fra lærredet bestemt måtte komme skyllende ud i salen mellem stolene når som helst.

"Windjammer" var en mastodont - og blev da også både den første og sidste film, der blev produceret efter Cinemiracle-teknikken. Der kom ikke flere.

Men det var ikke det eneste drama i

forbindelse med filmen.

Optagelserne løb over halvandet år, og det var meningen, at filmen skulle slutte med et The Tall Ships Races fra Skagen til Oslo. Alt var klar, skibene samlet, filmhold og kamerafolk og udstyr på plads, pressen trommet sammen fra hele verden - men hovedpersonen, "Christian Radich" kom ikke.

Efter to dages ventetid begyndte mediefolkene at bryde op - og pengene løb hurtigt ud gennem lønkontoen hos filmselskabet. Til sidst lykkedes det, i hemmelighed, at formå den norske flåde til at sende en destroyer til havområdet omkring Skotland, hvor skoleskibet lå og ventede på ordentlig vind. Destroyeren bugserede så i hast det store sejlskib til Skagen en sen nattetime, så løbet kunne komme i gang næste dag, lyder beretningen fra dengang - som angivelig har været holdt hemmelig lige siden. Det samme har ændringerne i slutningen af filmen, eftersom "Christian Radich" tabte væddeløbet til Oslo i stor stil til skoleskibet "Danmark".